

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

3ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε την 7-9-2022 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Διαθεσόπουλος Πρόεδρος και Εισηγητής, Μαρία Βύρρα και Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 10-8-2022 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1130/10-8-2022 του οικονομικού φορέα «...», νόμιμα εκπροσωπούμενου.

Κατά της αναθέτουσας αρχής «ΔΗΜΟΣ», νόμιμα εκπροσωπούμενης.

Με την ως άνω προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων ζητά την ακύρωση της υπ' αρ. πρωτ. ... διακήρυξης διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για την επιλογή αναδόχου εκτέλεσης του έργου «Βιοκλιματικές αναβαθμίσεις σε επιλεγμένα δημοτικά κτίρια του Δήμου ...», εκτιμώμενης αξίας 1.903.047,58 ευρώ άνευ ΦΠΑ, που δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ με Μον. ΑΔΑΜ ... την 25-7-2022 και στο ΕΣΗΔΗΣ με συστ. α/α ... Η αναθέτουσα υποβάλλει τις από 24-8-2022 Απόψεις της.

Η συζήτηση άρχισε αφού το Κλιμάκιο άκουσε τον Εισηγητή.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής κατεβλήθη κατ' αρ. 5 ΠΔ 39/2017 και αρ. 363 Ν. 4412/2016 παράβολο με αρ. ..., ποσού ευρώ 9.550,00.

2. Επειδή, στο πλαίσιο διαδικασίας εμπίπτουσας στην αρμοδιότητα της ΑΕΠΠ λόγω αξίας και χρόνου δημοσίευσης, εμπροθέσμως, κατόπιν της από 1-8-2022 δηλούμενης εκ του προσφεύγοντος γνώσης (εντός του χρόνου παραγωγής τεκμηρίου γνώσης, κατόπιν της από 25-7-2022 δημοσίευσης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) και μετ' εννόμου συμφέροντος, ασκείται η προσφυγή του ενδιαφερόμενου προς συμμετοχή πλην τελούντος σε αδυναμία συμμετοχής εκ του προσβαλλομένου όρου (υπό 22.Ε.στ κατά τη διακήρυξη, βλ. κατωτέρω,)

προσφεύγοντος κατά της ανωτέρω διακήρυξης. Άρα, η προσφυγή πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να εξετασθεί περαιτέρω κατ' ουσία.

3. Επειδή, ο όρος 22.Ε της διακήρυξης ορίζει ότι «Κάθε οικονομικός φορέας που συμμετέχει είτε μέμονωμένα είτε ως μέλος ένωσης οικονομικών φορέων θα πρέπει να διαθέτει έπι ποινή αποκλεισμού (κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 82 του Ν. 4412/2016) τα ακόλουθα πιστοποιητικά εν ισχύ : α) Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 9001:2008 σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο του παρόντος διαγωνισμού. β) Σύστημα Διαχείρισης της Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία σύμφωνα με το πρότυπο ISO 45001:2018 σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο του παρόντος διαγωνισμού. γ) Σύστημα Περιβαλλοντικής σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14001:2004 σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο του παρόντος διαγωνισμού. δ) Πιστοποιητικό Συστημάτων κατά της Δωροδοκίας ISO 37001:2016, σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο του παρόντος διαγωνισμού. ε) Πιστοποιητικό Συστημάτων Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας ISO 22301: 2012, σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο του παρόντος διαγωνισμού. στ) Πρότυπο για την κοινωνική και εταιρική υπευθυνότητα (παιδική εργασία, αναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία, υγεία και ασφάλεια εργαζομένων στο εργοτάξιο) SA 8000 : 2014, σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο του παρόντος διαγωνισμού. ζ) Σύστημα διαχείρισης ISO 27001:2013 για την ασφάλεια πληροφοριών σε αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο του παρόντος διαγωνισμού. Τα ως άνω πιστοποιητικά θα πρέπει να έχουν εκδοθεί από φορέα διαπίστευσης σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 4412/2016.». Εκ των ανωτέρω προκύπτει, ότι σωρευτικά με τα άλλα πρότυπα που αφορούν μεταξύ άλλων διαχείριση υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, περιβαλλοντική διαχείριση, προσασία σχετικά με τη δωροδοκία και ασφάλεια πληροφοριών, απαιτήθηκε επιπλέον και συμμόρφωση με το SA 8000:2014 ως πρότυπο κοινωνικής και εταιρικής υπευθυνότητας, που αφορά την παιδική εργασία, την αναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία και την υγεία και ασφάλεια εργαζομένων στο εργοτάξιο, όπως η διακήρυξη αναφέρει. Επιπλέον, εκ του περι στηρίξεως σε ικανότητες τρίτων όρο 22.ΣΤ της διακήρυξης («Όσον αφορά

τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς....») δεν προκύπτει καν με σαφήνεια η δυνατότητα στήριξης σε τρίτους για την πλήρωση του συγκεκριμένου, περιλαμβανόμενου στον (περί προτύπων διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής προστασίας, κατά τον τίτλο του, όρο 22.Ε) όρο 22.ΣΤ, προτύπου, ενώ ως κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας αναφέρονται αυτά του όρου 22.Δ, κατά τον τίτλο του και ως οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, αυτά του όρου 22.Γ, κατά τον τίτλο του.

4. Επειδή, όπως ad hoc επί της ανωτέρω προσβαλλόμενης απαίτησης προτύπου SA 8000 (και ασχέτως, αν αφορά την έκδοση του 2008 ή τη ζητούμενη του 2014, που δεν διαφοροποιεί το περιεχόμενό του και τα κατωτέρω) έχει κριθεί (Αποφάσεις ΑΕΠΠ 1167-1169/2018 και 1414/2020), προκύπτουν σχετικώς τα εξής. Το ως άνω πρότυπο αφορά ειδικώς τις συνθήκες εργασίας και την εφαρμογή ηθικών κανόνων συμπεριφοράς στο εργασιακό περιβάλλον της επιχείρησης, με διασφάλιση σχετικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σκοπώντας σε μια παγκόσμια κοινωνικά αποδεκτή εργασιακή πρακτική κατά συμμόρφωση με τις οικείες διεθνείς συμβάσεις. Συγκεκριμένα, τα απαιτούμενα για την ως άνω πιστοποίηση, άρα και τα ληπτέα υπόψη αντικείμενα ως και τα πιστοποιούμενα ζητήματα που αφορά, αναφέρονται σε μη χρήση παιδικής εργασίας, μη χρήση αναγκαστικής και βεβιασμένης εργασίας, μη εφαρμογή πολιτικών απαγόρευσης εξόδου από τους χώρους εργασίας, χρήσης δουλεμπορίου, διακράτησης δεδουλευμένων ή περιουσιακών στοιχείων ή προσωπικών εγγράφων του εργαζομένου προς τον σκοπό εξαναγκασμού του σε συνέχιση εργασίας, λήψη μέτρων πρόληψης εργατικών ατυχημάτων, εντοπισμό, αποφυγή και απόκριση σε εργασιακούς κινδύνους και καταγραφή εργατικών ατυχημάτων, λήψη μέτρων ατομικής προστασίας και ιατρικής περίθαλψης σε εργατικά ατυχήματα, προστασία των εγκύων και των γυναικών σε περίοδο λοχείας, αποφυγή κατανάλωσης μολυσμένου φαγητού ή ύδατος, διασφάλιση ασφαλών και μη μολυσμένων κοιτώνων, δικαίωμα εργαζομένων να

εγκαταλείψουν την εργασία σε περίπτωση άμεσου κινδύνου, μη απαγόρευση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι, των συλλογικών διαπραγματεύσεων και προστασία της συνδικαλιστικής ελευθερίας, αποφυγή διακρίσεων βάσει φυλής, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης, θρησκείας, αναπηρίας, φύλου, ηλικίας, συμμετοχής σε συνδικαλιστικό σωματείο και πολιτικών πεποιθήσεων, κατά την πρόσληψη, αμοιβή, εκπαίδευση, προαγωγή, λήξη της σύμβασης και τη συνταξιοδότηση, αποφυγή απειλών, καταχρήσεων, εξαναγκασμών και πιέσεων ως προς την εκδήλωση ή μη εκδήλωση συγκεκριμένων ηθικών πεποιθήσεων που ανήκουν στην ατομική σφαίρα, απαγόρευση υποχρεωτικών ελέγχων εγκυμοσύνης ή παρθενίας, μεταχείριση του προσωπικού με αξιοπρέπεια και σεβασμό της αξίας τους κατά τον πειθαρχικό τους έλεγχο, αποφυγή σωματικών τιμωριών για εργασιακό παράπτωμα, απάνθρωπης και σκληρής μεταχείρισης ως και πνευματικών και σωματικών βασανιστηρίων, τήρηση της νομοθεσίας και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας ως προς τα ωράρια εργασίας, μη υπέρβαση του κανονικού ωραίου πάνω από τις 48 ώρες εβδομαδιαίως, εθελοντική και μη υποχρεωτική και τακτική υπερωρία με συγκεκριμένα όρια, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας ή της οικείας συλλογικής σύμβασης εργασίας, δικαίωμα ημέρας ανάπαυσης μετά από συνεχείς ημέρες εργασίας μετά εξαιρέσεων κατά την οικεία νομοθεσία, σεβασμό των ελαχίστων νόμιμων αποδοχών και του δικαιώματος σε ικανό για τον στοιχειώδη βιοπορισμό τους μισθό, την αποφυγή μειώσεων μισθού λόγω πειθαρχικού κολασμού με εξαιρέσεις, την πληρωμή υπερωριών με αμοιβή μεγαλύτερη της κανονικής, την αποφυγή κατάχρησης σχημάτων εργασίας ορισμένου χρόνου, συμβάσεων ανεξάρτητων υπηρεσιών και μαθητείας προς αποφυγή εργοδοτικών υποχρεώσεων, σαφής γνώση εκ μέρους των εργαζομένων των αποδοχών τους και πληρωμή σε μετρητά ή δια τραπεζής ή εμβασμάτων. Κατόπιν των ανωτέρω, είναι σαφές ότι το ως άνω πρότυπο σκοπεί στην κάλυψη όλως στοιχειωδών εργοδοτικών υποχρεώσεων και εργατικών δικαιωμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο, πράγμα που σημαίνει ότι εν πολλοίς, κατά το ως άνω περιεχόμενό του αφορά τη διασφάλιση ζητημάτων που ενδέχεται να απασχολούν κράτη με δυσμενείς συνθήκες και πρακτικές εργασίας, όπου τα οικεία δικαιώματα δεν είναι

κατοχυρωμένα νομοθετικά ή η όποια κατοχύρωσή τους σε κάθε περίπτωση δεν είναι αποτελεσματική μέσω ενός ολοκληρωμένου συστήματος απονομής δικαιοσύνης και ελέγχου. Προδήλως δε, το σύνολο των ως άνω πεδίων που αφορά το παραπάνω πρότυπο είναι λυμένο και νομοθετικά κατοχυρωμένο, με πλήρη και αποτελεσματική παρεχόμενη προστασία προς τους εργαζομένους, στην Ελληνική Δημοκρατία, όπου μάλιστα μεγάλο μέρος των ανωτέρω είναι περαιτέρω και συνταγματικά κατοχυρωμένο, ενώ εξάλλου υφίσταται πλήρες, αναλυτικό και εξαντλητικό πλαίσιο εργατικής και συνδικαλιστικής νομοθεσίας και Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, που έχουν ισχύ νόμου, το οποίο πλαίσιο μεριμνά και υπερκαλύπτει τα ανωτέρω, τόσο όσον αφορά τα παρεχόμενα δικαιώματα, όσο και ιδίως, τα μέσα προστασίας των ίδιων των εργαζομένων έναντι εις βάρος τους καταχρήσεων, αλλά και ως προς τα μέσα ελέγχου και εποπτείας τήρησης των ανωτέρω δια των αρμοδίων οργάνων της Πολιτείας. Περαιτέρω, καίτοι ακόμη και σε εθνικό επίπεδο, υφίστανται παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας, σε κάθε περίπτωση τόσο σε γενικό επίπεδο, υφίστανται δριμείες κυρώσεις κατά των επιχειρήσεων, ως και ανά περίπτωση και των ίδιων των προσώπων που διευθύνουν και διαχειρίζονται το νομικό πρόσωπο των επιχειρήσεων, ακόμη και ποινικής μορφής, σε ορισμένες δε περιπτώσεις και κακουργηματικής, όσο και σε ειδικότερο επίπεδο νομοθεσίας δημοσίων συμβάσεων, υφίστανται αντιστοίχως, εξίσου σοβαρές κυρώσεις κατά των επιχειρήσεων που παραβιάζουν τις οικείες υποχρεώσεις. Συγκεκριμένα, κατ' άρ. 18 παρ. 1 και 3 Ν. 4412/2016, κατά το αντίστοιχο άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, θεσπίζεται υποχρέωση σεβασμού των διατάξεων της κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας του ενωσιακού και εθνικού δικαίου και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, ως και των διεθνών συνθηκών κοινωνικού και εργατικού δικαίου, που απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α Ν. 4412/2016 και της ως άνω Οδηγίας (μεταξύ των οποίων τα διεθνή νομοθετήματα που κυρώθηκαν με τους Ν.4204/1961 (ΦΕΚ 174/Α) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 87 «Περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας του συνδικαλιστικού δικαιώματος», Ν. 4205/1961 (ΦΕΚ 164/Α) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 98

«Περί εφαρμογής των αρχών του δικαιώματος οργανώσεως και συλλογικής διαπραγματεύσεως», Ν. 2079/1952 (ΦΕΚ 108/Α) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 29 «Περί αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας» για την εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας, Ν.Δ. 4221/1961 (ΦΕΚ 173/Α) Περί κυρώσεως της υπ αριθ. 105 Διεθνούς Συμβάσεως «περί καταργήσεως της αναγκαστικής εργασίας», Ν.1182/1981 (ΦΕΚ 193/Α) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 138 «Περί του κατώτατου ορίου εισόδου εις την απασχόλησιν» για την κατάργηση της παιδικής εργασίας, Ν. 1424/1984 (ΦΕΚ 29/Α) "Για την επικύρωση της 111 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας για τη διάκριση στην απασχόληση και στο επάγγελμα", Ν. 46/1975 (ΦΕΚ 105/Α} "Περί κυρώσεως της ψηφισθείσης εν Γενεύη κατά το έτος 1951 υπ αριθ. 100 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας περί ισότητος της αμοιβής μεταξύ αρρένων και θηλέων εργαζομένων διεργασίαν ίσης αξίας" και Ν. 2918/2001 (ΦΕΚ 119/Α) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 182 «Για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους» σχετικά με την κατάργηση της παιδικής εργασίας», ενώ κατ' άρ. 18 παρ. 3 Ν. 4412/2016 οι ανάδοχοι δημοσίων συμβάσεων υπάγονται κατά προτεραιότητα στους ελέγχους του ΣΕΠΕ, κατά την παρ. 4, οι παραπάνω υποχρεώσεις σεβασμού των ανωτέρω, αποτελούν αναγκαίο τμήμα των εγγράφων της σύμβασης και ειδικό όρο της υπό σύναψη σύμβασης, κατά τη δε παρ. 5, η αθέτηση τέτοιων υποχρεώσεων συνιστά και σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα που συγκροτεί δυνητικό λόγο αποκλεισμού. Περαιτέρω, κατ' άρ. 73 παρ. 1 περ. στ' Ν. 4412/2016 η αμετάκλητη καταδίκη για παιδική εργασία και δουλεμπόριο μέλους του διευθυντικού, διοικητικού ή εποπτικού οργάνου ή προσώπου με οιαδήποτε διαχειριστική, ελεγκτική και εκπροσωπευτική εξουσία επί επιχείρησης συνιστά λόγο άνευ ετέρου αποκλεισμού της από διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, μόνη της η μη καταβολή εισφορών της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας ή παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας συγκροτούν υποχρεωτικό λόγο αποκλεισμού, ενώ κατά την παρ. 3 του ίδιου άρθρου και δη της περ. α' και θ' καθιερώνεται για αντίστοιχες

παραβάσεις δυνητικός λόγος αποκλεισμού, οι δε οικονομικοί φορείς για να μετέχουν οφείλουν να αποδείξουν λήψη συγκεκριμένων επανορθωτικών μέτρων που ελέγχονται κατ' αντικειμενικό τρόπο κατά τις παρ. 7-10 του ιδίου άρθρου, κατά το δε άρ. 74 Ν. 4412/2016 για τις ίδιες παραβάσεις είναι δυνατό να αποφασιστεί και γενικός αποκλεισμός του οικονομικού φορέα από διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Επιπλέον, κατά το άρ. 130 Ν. 4412/2016 και το άρ. 70 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ αντιστοίχως, ο σεβασμός των υποχρεώσεων του εργατικού και κοινωνικοασφαλιστικού δικαίου διεθνούς, ενωσιακού και εθνικού, κατά τα ακριβώς αναφερθέντα περί του άρ. 18 παρ. 2 Ν. 4412/2016 συνιστούν υποχρεωτικοί όρους των δημοσίων συμβάσεων, η παράβαση των οποίων επιφέρει έκπτωση του αναδόχου κατά τα αναλυτικώς οριζόμενα στον Νόμο και με βαρείες εις βάρος του οικονομικές συνέπειες, ως και περαιτέρω διακινδύνευση λόγου εφεξής δυνητικού αποκλεισμού του από άλλες δημόσιες συμβάσεις κατ' άρ. 73 παρ. 4 περ. στ' Ν. 4412/2016. Κατά συνδυασμό όλων των παραπάνω, είναι προφανές ότι όσον αφορά το εθνικό νομικό σύστημα, η διασφάλιση, εποπτεία, προστασία και επιβολή των ζητημάτων του πεδίου εφαρμογής του ως άνω προτύπου, υπερκαλύπτεται και δη πολύ αποτελεσματικότερα εκ του όλου πλέγματος διατάξεων και επάλληλων συστημάτων του Συντάγματος, της εργατικής, κοινωνικοασφαλιστικής και συνδικαλιστικής νομοθεσίας, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, δικαίου δημοσίων συμβάσεων και αρμοδιοτήτων των οικείων ελεγκτικών μηχανισμών, οι οποίοι σαφέστατα απολαμβάνουν πολύ σοβαρότερης οργάνωσης και θεσμικής αναγνώρισης από ένα εθελοντικό πρότυπο, ως και συνοδεύονται, για την τυχόν παράβασή των οικείων διατάξεων, από πολύ βαρύτερες κυρώσεις, από την τυχόν μη ανανέωση του ως άνω προτύπου. Εξάλλου, ακόμη και αν η ως άνω εθνική και διεθνής νομοθεσία προβλέπει διαφορετικά από τις απαιτήσεις για τη χορήγηση του ως άνω προτύπου, είναι προφανές ότι ούτε η κατοχή τέτοιου προτύπου θα οδηγήσει σε διαφορετική συμπεριφορά των οικονομικών φορέων επί νομοθετικά προβλεπόμενων διαδικασιών και εκατέρωθεν εργοδοτικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων ούτε δύναται η αναθέτουσα με τη θέσπιση τυχόν τέτοιου είδους προτύπου να επιβάλει την

απόκλιση ή τη μη χρήση εργοδοτικών ευχερειών που ανά περίπτωση ενδέχεται να επιτρέπει η ειδική προς τούτο νομοθεσία. Ούτως το ως άνω πρότυπο ούτε διασφαλίζει κάτι περισσότερο από τους κείμενους κανόνες ούτε η τυχόν μη τήρηση των ουσιαστικών προϋποθέσεων έκδοσής του, είναι δυνατόν να προστατευθεί με τρόπο καλύτερο, δια της απαίτησης ή ακόμη και της θέσπισής του ακόμη και ως επιθυμητού ή βαθμολογούμενου σε πλαίσιο κριτηρίου ανάθεσης βάσει σχέσης ποιότητας τιμής, του προτύπου αυτού, σε σχέση με όσα εχέγγυα παρέχει η ίδια η κείμενη νομοθεσία. Εξάλλου, είναι και παράλογο να ζητείται πρότυπο, του οποίου ισοδύναμο μέσο πλήρωσης είναι η ίδια η ισχύουσα νομοθεσία και οι ίδιοι οι λοιποί κανόνες της διακήρυξης, που ενσωματώνουν τους κανόνες της νομοθεσίας αυτής. Εν προκειμένω δε, το πραγματικό του προτύπου αυτού υπερκαλύπτεται από το άρθρο 22.Α της διακήρυξης περί λόγων αποκλεισμού και το άρθρο 23 περί δικαιολογητικών κατακύρωσης, τους ορισμούς του άρθρου 16 Γενικής Συγγραφής Υποχρεώσεων περί αποφυγής ατυχημάτων, των άρ. 8-9 Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων για προληπτικά μέτρα ασφαλείας και μέτρα ασφαλείας και υγείας στο εργοτάξιο αντίστοιχα, του τεύχους Σχεδίου Ασφαλείας και Υγείας (και ενώ κατ' άρ. 2.1 της διακήρυξης, η ΓΣΥ και η ΕΣΥ συνιστούν τεύχη της σύμβασης) και του τεύχους Φακέλου και Υγείας που επισυνάπτονται περί έκπτωσης και κυρώσεων, άρθρου 2^Α της διακήρυξης περί τήρησης των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, αμοιβής, ασφάλισης και σεβασμού των ενωσιακών, εθνικών και διεθνών κανόνων, ως και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, περί εργατικής, κοινωνικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας με επιπλέον παραπομπή στο παραπάνω Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α Ν. 4412/2016, ως και των οικείων ερωτημάτων του Μέρους ΙΙΙ του συνημμένου στη διακήρυξη ΕΕΕΣ περί ποινικής καταδίκης, παραβάσεων καταβολής εισφορών της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας και προστίμων του ΣΕΠΕ, ως και αθετήσεως υποχρεώσεων του κοινωνικού και εργατικού δικαίου και σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, μετά περαιτέρω ερωτημάτων περί λήψης μέτρων αυτοκάθαρσης σε περίπτωση θετικής απάντησης. Και τα ως άνω επιπλέον του ότι η διακήρυξη στον ίδιο όρο 22.Ε κατά τα ανωτέρω, απαιτεί

σωρευτικά και Πιστοποιητικό OHSAS 45001:2018 περί υγείας και ασφάλειας εργαζομένων στο προκείμενο πεδίο δραστηριότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, το οποίο προϋποθέτει πολύ πιο συγκεκριμένες και ειδικές απαιτήσεις ως προς τα στοιχεία ενεργής προστασίας υγιεινής και ασφάλειας (αφού αφορά μεταξύ άλλων λήψη μέτρων για εκτίμηση και πρόβλεψη κινδύνου, βελτιωμένη και όχι απλά στοιχειώδη απόκριση σε ατυχήματα, συνδυασμό της με αύξηση παραγωγικότητας και μείωση της απώλειας χρόνου από τέτοια ατυχήματα, βελτίωση ηθικού του προσωπικού, επίτευξη καλύτερων όρων υγειονομικής ασφάλισης του προσωπικού στο πλαίσιο ιδιωτικών ασφαλίσεων με μειωμένα ασφάλιστρα και μείωση πιθανοτήτων και πιθανής σοβαρότητας κινδύνου ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών και όχι απλά λήψη στοιχειωδών μέτρων ελάχιστης υγιεινής, πρόληψης και φροντίδας), από τις οικείες στοιχειώδεις και καλυπτόμενες από την οικεία νομοθεσία και τις λοιπές προβλέψεις της διακήρυξης, απαιτήσεις του SA 8000:2008. Επιπλέον, προβλέπεται συμμόρφωση και με το πρότυπο 14001:2004 περί περιβαλλοντικής προστασίας, ως και με το 37001 περί δωροδοκίας. Κατ' αποτέλεσμα, η θέσπιση του προκείμενου προτύπου SA 8000:2014 είναι όλως περιττή στο εθνικό πλαίσιο της χώρας και ο όποιος εξ αυτού σκοπός επιτυγχάνεται με αντικειμενικά μεγαλύτερη πληρότητα από την ίδια την εθνική, ενωσιακή και διεθνή νομοθεσία ως και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που ισχύουν, με συνέπεια ο όποιος περιορισμός προκύπτει λόγω της μη κατοχής τέτοιου πιστοποιητικού από τους οικονομικούς φορείς να είναι εξαρχής και άνευ ετέρου δυσανάλογος, δεδομένου του άσκοπου της απαίτησης και αδικαιολόγητος, αλυσιτελώς δε η αναθέτουσα επικαλείται τη μεμονωμένη Απόφαση ΑΕΠΠ 464/2018, η οποία δεν έλαβε υπόψη όλα τα νυν προαναφερθέντα, ως και τα οικεία αναφερθέντα στις παραπάνω και επόμενες αυτής, Αποφάσεις που προαναφέρονται στην παρούσα σκέψη και δη, τη συσχέτιση της προσβαλλομένης απαίτησης και του ειδικότερου περιεχομένου που αφορά το προσβαλλόμενο πρότυπο, ως και του όποιου εξ αυτού αποδεικτέου περιεχομένου, ως προς τις εξαρχής λοιπές απαιτήσεις της διακήρυξης και της νομοθεσίας δημοσίων συμβάσεων, αλλά και τους λοιπούς

όρους της διακήρυξης περί λοιπών σωρευτικά απαιτούμενων προτύπων. Επομένως, ο οικείος μόνος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός και να ακυρωθεί κτπος τούτο ο όρος 22.Ε.στ της διακήρυξης (που αφορά την απαίτηση του ανωτέρω προτύπου SA8000:2014), ως και κάθε μετ' αυτού συνεχόμενος άλλος όρος του κανονιστικού περιεχομένου της διαδικασίας.

5. Επειδή, επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή η Προδικαστική Προσφυγή. Να ακυρωθεί ο όρος 22.Ε.στ, ως και κάθε μετ' αυτού συνεχόμενος άλλος όρος του κανονιστικού περιεχομένου της διαδικασίας. Να ακυρωθεί η διακήρυξη, όπως αιτείται ο προσφεύγων, εν όλω.Τούτο διότι εν όψει και των αρχών της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων και της διαφάνειας των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δημόσιας προμήθειας, σε περίπτωση ακύρωσης μίας ή περισσότερων διατάξεων της διακήρυξης που ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις παραδεκτού των προσφορών, όπως εν προκειμένω, η ως άνω επί αποκλεισμού απαίτηση συμμετοχής, ή τα κριτήρια υπολογισμού της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, η διακήρυξη είναι ακυρωτέα στο σύνολό της (βλ. ΣτΕ 1135/2010, ΕΑ 1089/2009, ΣτΕ 2951-52/2004 επταμ. και απόφαση ΔΕΚ στην υπόθεση C-448/2001, ENV AG κ.λπ., Συλλ. 2003, σελ. I-14527, σκέψεις 92- 95). Πολλώ δε μάλλον, ενώ εν προκειμένω παρήλθε ο καταληκτικός χρόνος υποβολής προσφορών από 11-8-2022 (ήδη την επομένη ημέρα από την άσκηση της προσφυγής και την περιέλευση της προσφυγής στο Κλιμάκιο, το οποίο ούτως δεν δύνατο εγκαίρως να διατάξει κατάλληλα προσωρινά μέτρα προς αποφυγή λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφορών προ έκδοσης απόφασης επί της νομιμότητας της διακήρυξης) και επομένως, είναι ούτως ή άλλως πλέον αδύνατη η τυχόν συνέχιση της ήδη διαδικασίας, κατά τυχόν απλή τροποποίηση της διακήρυξης και τυχόν παράταση του καταληκτικού χρόνου υποβολής προσφορών με τροποποιημένη πλέον τη διακήρυξη, κατά τυχόν απαλοιφή του ανωτέρω ακυρούμενου όρου.

6. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αρ. πρωτ. ... διακήρυξη διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για την επιλογή αναδόχου εκτέλεσης του έργου «Βιοκλιματικές αναβαθμίσεις σε επιλεγμένα δημοτικά κτίρια του Δήμου...».

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 7-9-2022 και εκδόθηκε στις 22-9-2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΔΙΑΘΕΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΛΑΣ